

افغانستان آزاد - آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Scientific

علمی

بازتایپ توسط: لاله - هوادار سازمان انقلابی افغانستان

۱۸ اکتوبر ۲۰۱۱

جهت عمده تضاد

در یک تضاد معین، دو جهت متضاد به طور ناموزون رشد و تکامل می یابند. گاهی چنین به نظر می رسد که میان آنها تعادلی برقرار است ولی این تعادل فقط موقتی و نسبی است، در حالی که تکامل ناموزون همچنان باقی می ماند. به همین سبب، در هر تضاد ناگزیر یکی از دو جهت متضاد جنبه عمده (یا جهت عمده) و دیگری جهت غیر عمده را تشکیل می دهد. جنبه عمده، جنبه ای است که نقش رهبری کننده را در تضاد به عهده دارد. خصلت یک شیء یا پدیده اساساً به وسیله جهت عمده تضاد تعیین می شود... "ولی این وضع ثابت نیست: جهت عمده و جهت غیر عمده یک تضاد به یکدیگر تبدیل می شوند و خصلت اشیاء و پدیده ها نیز طبق آن تغییر می یابد."^۱

در درون هر شیء یا پدیده بین جهت نو و جهت کهنه تضادی موجود است که در نتیجه مبارزه لاینقطع میان آنها، جهت نو از کوچک به بزرگ رشد کرده و بالاخره موضع غالب را اشغال می کند و به جنبه عمده تضاد تبدیل می شود، در حالی که در همان حال، کهنه به تدریج زوال می یابد و تبدیل به جنبه غیر عمده تضاد می گردد. در این لحظه گذار، کیفیت پدیده دستخوش یک دگرگونی اساسی می گردد. طبیعی است که روند این تبدیل و دگرگونی یک روند ساده نیست، این روند می تواند اشکال بسیار پر پیچ و خم و پیچیده به خود بگیرد، می تواند حتی تکرار شود و گاهی حتی به عقب بازگردد، اما نو سر انجام همواره بر کهنه پیروز می شود و جای آن را اشغال می کند. این قانون جهان شمول و غیر قابل انسداد تکامل جهان و تمایل جبری تکامل پدیده ها است.

در یک جامعه سرمایه داری، تضاد عمده میان بورژوازی و پرولتاریا است، و بورژوازی جهت عمده (غالب) تضاد را تشکیل داده و هم اوست که خصلت این پدیده (جامعه سرمایه داری) را تعیین می کند. اما با انقلاب پرولتری، پرولتاریا سلطه بورژوازی را بر انداخته و دیکتاتوری پرولتاریا را جانشین دیکتاتوری بورژوازی می کند و بدین ترتیب پرولتاریا به جهت غالب و عمده تضاد تبدیل می گردد و بورژوازی معکوس آن به موضع مغلوب و غیر عمده در می غلند. در این حال، جهت عمده تضاد که پرولتاریا است خصلت جامعه را که سوسیالیستی است، تعیین می کند.

^۱ - مائوتسه دون: "در باره تضاد"

در باره اهمیت تشخیص جهت عمده از جهت غیر عمده تضاد، مائوتسه دون می گوید: "تحقیق و پژوهش در حالات مختلف ناموزونی تضاد ها و همچنین تحقیق در تضاد های عمده و غیر عمده و در جهات عمده و غیر عمده تضاد اسلوب مهمی است که بدانوسیله یک حزب انقلابی ستراتیژی و تاکتیک سیاسی و نظامی خود را به طور صحیح تعیین می کند؛ همه کمونیست ها باید به این کار تحقیقی توجه کافی مبذول دارند."^۲

****

بر گرفته از کتاب مبانی و مفاهیم مارکسیسم

---

²- مائوتسه دون: "در باره تضاد"